

Samenvatting kamerbrief voortgang Actieplan zorg-ICT-markt voor gegevensuitwisseling

Op 15 april jl. informeerde minister Conny Helder de Tweede Kamer over de voortgang van het Actieplan zorg-ICT-markt voor gegevensuitwisseling. In deze samenvatting geven we de belangrijkste zaken uit de brief weer.

[Klik hier om de hele brief te lezen](#)

Het Actieplan zorg-ICT-markt

Het Actieplan is in april 2023 met de Kamer gedeeld. In dit plan presenteerde de minister een aantal interventies voor een open, toegankelijke en eerlijke zorg-ICT-markt. De aanleiding voor het plan, waarmee VWS meer regie wil nemen op de zorg-ICT-markt, is dat het huidige functioneren van de markt, het behalen van doelen voor gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid (zoals beschreven in de IZA en de Nationale Visie en Strategie) bemoeilijkt.

In het Actieplan is een aantal interventies benoemd waarvan in deze voortgangsbrief een statusupdate wordt gegeven.

Meerjarenagenda zorg-ICT portfolio

Er is behoefte aan een eenduidig overzicht van landelijke programma's en initiatieven, met duidelijke randvoorwaarden, haalbare en geprioriteerde tijdslijnen voor de realisatie en implementatie. Vanuit een gezamenlijke Meerjarenagenda voor alle partijen moet hier invulling aan gegeven worden. ICTU heeft in 2023 een verkenning uitgevoerd naar de gewenste inhoud en processen voor deze Meerjarenagenda. Het advies is om eerst een beperkt aantal geprioriteerde programma's en initiatieven op te nemen en de inhoud daarna iteratief uit te breiden. Een eerste versie van de agenda wordt in 2024 opgeleverd, en daarna uitgebreid.

Governance en vertegenwoordiging

Voor het realiseren van het Actieplan is een gezamenlijke inzet van alle partijen noodzakelijk. ICT-leveranciers zijn een onmisbare schakel om databeschikbaarheid in de zorg te realiseren. Een van de speerpunten in het Actieplan is daarom het organiseren van een goede vertegenwoordiging van ICT-leveranciers. In het in 2023 opgerichte DTO (Digitaal Transitie Orgaan) worden sectoroverstijgende knelpunten opgelost die ontstaan bij de implementatie van gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid. ICT-leveranciers nemen vanuit verschillende organen deel in dit DTO. In 2024 is

het zaak om de leveranciersvertegenwoordiging ook op strategisch én operationeel niveau te organiseren.

(Cross)sectoraal leveranciersmanagement

Een terugkerende klacht van zorgaanbieders is dat ICT-systemen onvoldoende aansluiten bij de functionele behoeften. Anderzijds ervaren ICT-leveranciers dat zorgaanbieders veel om maatwerk van ICT-systemen vragen, wat relatief duur is en beslag legt op de beperkte ontwikkelcapaciteit. Om deze dilemma's op te lossen wordt ingezet op goed leveranciersmanagement, zowel sectoraal als cross-sectoraal. Hiervoor lopen verschillende initiatieven. Het subsidieprogramma Ondersteuning Koepels Zorg (OKZ) ondersteunt koepel- en brancheorganisaties bij het inrichten van goede vraagbundeling en -articulatie. ICTU ondersteunt via een virtuele backoffice de koepels en brancheorganisaties met kennis en kunde.

Sturing op ICT-kwaliteit en betaalbaarheid via zorginkoop

Regelingen zoals de VIPP-programma's zijn de afgelopen jaren opgezet om ervoor te zorgen dat ICT-producten en -diensten voldoen aan de eisen, zoals databeschikbaarheid en interoperabiliteit van systemen en standaarden. Er is echter ook behoefte om, naast subsidieregelingen, ook andere instrumenten in te zetten. De gedachte is dat het stellen van eisen aan ICT-producten via de zorginkoop meegenomen zou kunnen worden. De NZa is eind 2023 samen met de ACM en het Zorginstituut een verkenning gestart om de mogelijkheden hiervoor in beeld te brengen. De uitkomsten worden in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.

Onderzoek naar winsten in de zorg-ICT-markt

De perceptie is al langere tijd dat de hoge kosten van zorg-ICT voor een belangrijk deel worden beïnvloed door de winsten die leveranciers behalen. In de Tweede Kamerbrief van september 2022 is daarom toegezegd een (juridisch) onderzoek uit te laten voeren naar winsten op de zorg-ICT-markt. In 2023 zijn voorbereidende gesprekken gevoerd met stakeholders, waaruit twijfels naar voren kwamen rondom de haalbaarheid van een dergelijk onderzoek. Het blijkt niet goed mogelijk om te bepalen wat de hoogte van winsten is en te beoordelen of deze winsten maatschappelijk verantwoord zijn. Ingrijpen op winsten zou mogelijk ongewenste consequenties kunnen hebben voor de toch al beperkte marktwerking en het innovatieklimaat op de zorg-ICT-markt. De minister geeft aan dat elektronische gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid niet als een opzichzelfstaand businessmodel mogen worden beschouwd, maar verwijst voor verdere maatregelen nu naar de rol van de ACM als toezichthouder op de markt.

In 2024 start een verkenning naar de mogelijkheden om een gezamenlijk covenant en gedragscode op te stellen waarin afspraken gemaakt worden over het in overeenstemming zijn van rendementen met het maatschappelijke karakter van de zorg.

Landelijk dekkend netwerk van infrastructuur

In het IZA is afgesproken dat VWS in 2023 onderzoek uit laat voeren naar de mogelijkheden om aansluiting op het landelijk dekkende netwerk voor gegevensuitwisseling in de zorg te verplichten. Begin 2023 zijn twee onderzoeken gestart, en in oktober 2023 is het onderzoeksrapport gedeeld met

de Kamer. De conclusie van het rapport is dat, afhankelijk van wat er verplicht wordt, altijd een combinatie van beleidsinstrumenten nodig is om te komen tot een gedragen en haalbare verplichting. Als vervolg op het onderzoek is in januari 2024 met de Kamer gedeeld hoe de technische uitwerking van een landelijk dekkend netwerk van infrastructuren eruit zou moeten zien. Hierin is een belangrijke plaats weggelegd voor het Cumuluz-concept. In de Cumuluz-coalitie heeft een aantal zorgkoepels hun krachten gebundeld om toe te werken naar een landelijke data infrastructuur die de data ontsluit, verwerkt en beschikbaar stelt.

Contact

Heb je vragen over de brief of onze samenvatting of wil je graag eens verder praten? Neem dan contact met ons op via communicatie@zorgnetoost.nl. We horen graag van je!